

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2022-12- Nr.
Į 2022-12-02 Nr. 22-16208

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso Nr. XII-2603 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1607“ projektą](#) (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos darbo kodekso Nr. XII-2603 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1607 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Nutarimo projekte nurodytas pastabas ir pasiūlymus, teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Teisingumo ministerija atkreipia dėmesį į 2022 m. gegužės 24 d. raštu Nr. (1.6Mr) 2T-821 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“ (Teisės aktų informacinės sistemos (toliau – TAIS) Nr. 22-7743) teiktą 4 pastabą, po kurios suderinus darbo tvarka Nutarimo projektas buvo patikslintas (TAIS Nr. 22-10702(2)), jame teikiant siūlymą tikslinti Įstatymo projektą, numatant, kad Lietuvos Respublikos darbo kodekso 248 straipsnis dėl streikų ribojimo turėtų nukreipti į specialiuosius įstatymus, reglamentuojančius karo, mobilizacijos, neparastosios padėties bei ekstremaliųjų situacijų valdymą. Teisingumo ministerija dar kartą siūlo įvertinti galimybę tikslinti Nutarimo projektą šiuo aspektu ir streikų ribojimus, t. y. streikų atidėjimą, numatyti specialiuosiuose įstatymuose, o ne Darbo kodekse.

2. Nutarimo projektu siūlomas Įstatymo projekto reguliavimas, t. y. siūloma Darbo kodekso 248 straipsnio 2 dalis, yra perteklinė, nes streikų draudimą karo bei mobilizacijos metu nustato Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymas bei Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymas, todėl siūlome tikslinti Nutarimo projektą siūlant atsisakyti kituose įstatymuose įtvirtintų nuostatų kartojimo. Tokiu būdu ateityje darant įstatymų keitimus būtų galima išvengti klaidų dėl įstatymų nuostatų nesuderinamumo.

3. Seimo narių teiktame Įstatymo projekte siūlomas reguliavimas dėl streikų ribojimo buvo siejamas su streikų ribojimo būtinumu, t. y. buvo siūloma numatyti, kad teisė streikuoti galėtų būti ribojama, kai tai būtina siekiant suvaldyti nepaprastąją padėtį ar likviduoti ekstremaliosios situacijos padarinius. Nutarimo projektu siūlomoje Įstatymo projekto formuluotėje, kuria Darbo kodekso 248 straipsnį siūloma papildyti nauja 3 dalimi, streikų atidėjimas nėra siejamas su būtinumo kriterijumi. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose įtvirtintais teisėkūros proporcingumo bei pagarbos asmens teisėms ir laisvėms principais Nutarimo projektas tikslintinas papildant jį siūlymu tikslinti siūlomą Darbo kodekso 248 straipsnio 3 dalį dėl teisės streikuoti ribojimo būtinumo siekiant suvaldyti nepaprastąją padėtį ar likviduoti ekstremaliosios situacijos padarinius.

4. Nepaprastosios padėties įstatyme numatyta, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas ar Seimas nustato asmenų naudojimosi teisėmis ir laisvėmis apribojimą Prezidento dekretu ar Seimo nutarime, kuriais įvesta nepaprastoji padėtis, o Civilinės saugos įstatyme numatyta, kad Vyriausybė, paskelbusi valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, gali nustatyti asmenų naudojimosi teisėmis ir laisvėmis apribojimus. Taigi, specialiuosiuose įstatymuose numatyti subjektai, priimančys sprendimus, kuriais ribojamos asmenų teisės, o vadovaujantis Nutarimo projektu siūloma Įstatymo projekto 248 straipsnio 3 dalimi sprendimus dėl streikų atidėjimo būtų įgalioti priimti ministrai, atsakingi už konkrečią valdymo sritį. Nutarimo projektu siūlomas streiko atidėjimas savo esme laikytinas ir, esant atitinkamoms aplinkybėms, galėtų būti vertinamas kaip pagrįsta konstitucinės teisės streikuoti ribojimo priemonė, reikalinga ekstremaliosios situacijos ar nepaprastosios padėties suvaldymui. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ministras, atsakingas už valdymo sritį, kurioje veikia įmonė, įstaiga, kiek tai nesutaptų su institucija, atsakinga už ekstremalios situacijos ar krizės valdymą (toliau – atsakinga institucija) ar ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovu, gali neturėtų reikalingų duomenų priimti pagrįstam sprendimui dėl streikų atidėjimo, kuriuos, priešingai nei minėtas ministras, pagal Nepaprastosios padėties įstatymo bei Civilinės saugos įstatymo nuostatas turėtų atitinkamai atsakinga institucija arba ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas. Taigi, siekiant nuostatų suderinamumo, nepaprastosios padėties bei ekstremaliųjų situacijų tinkamo valdymo bei aktualiais duomenimis ir informacija grįstų sprendimų dėl streikų atidėjimo, manome, kad Nutarimo projektu turėtų būti teikiamas siūlymas derinamai Įstatymo projekto nuostatai, kad ne nurodyti ministrai, tačiau atitinkamai atsakinga institucija arba ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas po konsultacijų su Lietuvos Respublikos trišale taryba priimtų sprendimą dėl streiko atidėjimo, taip užtikrinant centralizuoto nepaprastosios padėties ar ekstremaliosios situacijos valdymo principą.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska